

Tussen 'stimuleren' en 'realiseren' staat 'investeren'

Foto: Robert Jan Stokman

"Een cultuurhistorisch verantwoorde aanpak vergt extra investeringen."

Roelof Balk, directeur Groenfondsen

Door Henk Donkers

Sinds het verschijnen van de Nota Belvedere in juli '99 zijn er veel plannen ontwikkeld voor de koppeling van cultuurhistorie en ruimtelijke ordening. Het besef dat cultuurhistorische en ruimtelijke belangen elkaar niet in de weg hoeven te zitten en elkaar kunnen versterken, is duidelijk toegenomen. De subsidieregeling Belvedere is in deze 'ontdekkingstocht naar wederzijds voordeel' een belangrijke stimulans. Maar nu het ook aankomt op de uitvoering van plannen en investeringen, wordt de vraag urgent hoe de uitvoering ervan betaald moet worden. De Stimuleringsregeling Belvedere biedt gezien de lage subsidieplafonds, in veel gevallen geen uitkomst. Wellicht moeten daarom de mogelijkheden van andere subsidieregelingen worden verkend en moeten ook andere financieringsvormen worden overwogen. De gedachten gaan onder meer uit naar een fonds dat laagrentende leningen verstrekt.

Voor de uitvoering van de tientallen grote en kleine Belvedere-projecten zijn vele honderden miljoenen guldens nodig. Waar moet dat geld vandaan komen? Een van de projecten die deze vraag actief oppakt, is het Nationaal Project Nieuwe Hollandse Waterlinie. Projectleider Leny van Vliet: "Wij hopen op extra geld bij de volgende kabinetsformatie. Voor de resterende miljoenen proberen we andere bronnen aan te boren. Daarbij denken we onder meer aan PPS-constructies. We zijn daarover in gesprek met enkele grote banken, ingenieursbureaus en projectontwikkelaars. Die kunnen daarmee goodwill kweken en kunnen op de langere termijn ook een direct rendement verwachten." Als de kabinetsformatie geen extra geld oplevert, moeten de projecten volgens Van Vliet in een lager tempo worden uitgevoerd of moeten de ambities naar beneden worden bijgesteld.

Andere projecten geven aan een beroep te zullen doen op bestaande regelingen voor natuurbeheer en -ontwikkeling, waterberging of monumentenzorg. De aanwending daarvan vereist veel creativiteit en biedt niet altijd uitkomst. Zo hebben Hans van Dommelen en Martin Meffert, leden van het Projectteam Sint Oedenrode van de provincie Noord-Brabant, met Belvedere-subsidie rond St. Oedenrode (gelegen in het Belvedere-gebied Het Dommeldal), cultuurhistorische elementen geïnventariseerd. Ze variëren van solitaire bomen en geriefbosjes tot onverharde wegen en oude akkercomplexen. Meffert: "Het is cultuurhistorisch waardevol erfgoed, maar omdat het geen natuurlijke hindernissen zijn en het niet om onderhoud maar om behoud gaat, komen ze niet in aanmerking voor subsidies uit bestaande subsidieregelingen van het ministerie van LNV."

TERUGVERDIENCOMPONENT

Projecten voor natuurontwikkeling en monumentenherstel kunnen een beroep doen op het Groenfonds of het Restauratiefonds. Beide verstrekken leningen met lage rentes. Zou er naar analogie van deze fondsen niet ook een Belvederefonds kunnen komen? Meffert

vindt zo'n fonds zeer nuttig, maar voor zijn cultuurhistorische landschapselementen rond St. Oedenrode is het geen oplossing. Meffert: "Zo'n fonds is alleen zinvol voor projecten met een duidelijke terugverdiencomponent. Daar is bij St. Oedenrode geen sprake van."

Veel andere Belvedere-projecten blijken wel een terugverdiencomponent te hebben. Bijvoorbeeld bij de herbesteding van forten. Caroline Smook van de Stelling van Amsterdam: "Er bestaat veel belangstelling van particulieren voor forten. Sommigen willen er een kinderopvang of kanoverhuurbedrijf in vestigen, anderen een conferentieoord, een opleidingsinstituut, een horeca-onderneming of een centrum voor beeldende kunst. Als dat cultuurhistorisch verantwoord gebeurt en aansluit bij onze

Foto: Gérard Darmaiseaux

"Een Belvederefonds is alleen zinvol voor projecten met een terugverdiencomponent."

Martin Meffert, voorzitter van de productgroep cultuurhistorie in de provincie Noord-Brabant

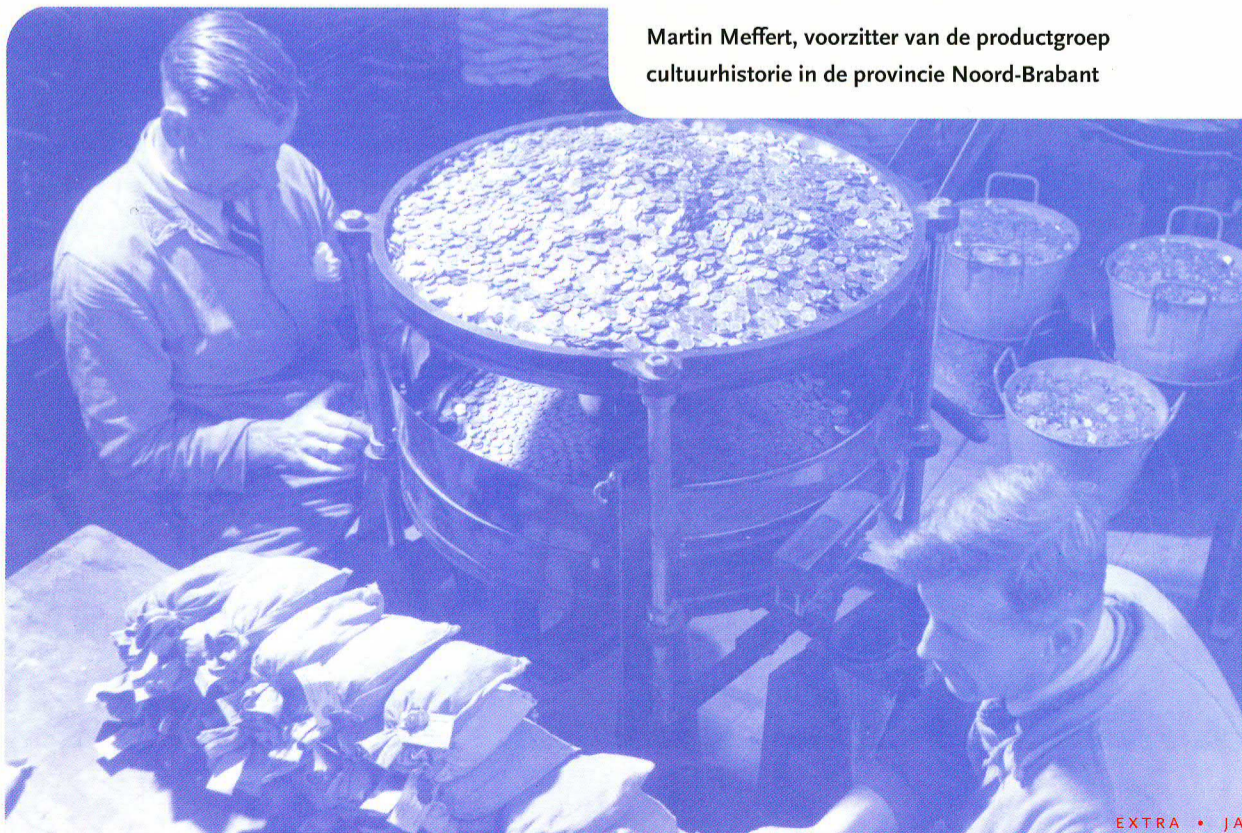

Foto: Spaarwinst Fotoarchief